

Visie

Gemeenschapsvoorzieningen in Teteringen

Datum 11-12-2024

Visie op de gemeenschapsvoorzieningen in Teteringen

(Concept versie 2.0 0612 2024)

De sociaal-maatschappelijke en culturele voorzieningen in het dorp Teteringen zijn de afgelopen 10-15 jaar niet of nauwelijks meegegroeid met de groei van de bevolking.

De bevolking van Teteringen is tussen 2013 en 2024 gegroeid met ca 25% (zie bijlage A met tabel met als bron CBS) terwijl de voorzieningen t.o.v. de gegroeide bevolking nauwelijks zijn meegegroeid c.q. zijn achtergebleven.

In 2012 zijn 2 MFA's opgeleverd: De Mandt aan de westkant van Teteringen en de Stee aan de oostkant van Teteringen. Al vrij snel werd de Mandt als MFA uitgekleeft en sinds het verdwijnen van de bibliotheek in het dorp Teteringen is MFA de Mandt feitelijk alleen een school- en kinderopvang locatie. Dit betekent dat waar in feite via de 2 locaties in Teteringen voorzien was in voldoende ruimte voor sociaal-maatschappelijke en culturele activiteiten er een bezuiniging heeft plaatsgevonden die resulteerde in alle activiteiten op dit gebied in dorps huis 't Web binnen MFA de Stee.

De afgelopen 12 jaar komen een groot aantal ontwikkelingen met betrekking tot de huisvesting van diverse voorzieningen in het dorp Teteringen in 't Web samen.

Ontwikkelingen die op zichzelf problematisch zijn maar gezamenlijk tot mooie oplossingen zouden kunnen leiden. Problemen kunnen oplossingen worden!

- Gemeenschapsvoorziening dorps huis 't Web is nu al te klein (1576 m²) en dat knelpunt wordt met de doorgaande groei van het aantal inwoners in Teteringen alleen maar groter;
- De kwaliteit van 't Web laat te wensen over (m.n. akoestiek en klimaatbeheersing);
- Ook de School Helder Camara en de kinderopvangorganisatie Kober lopen in MFA de Stee tegen de grenzen aan van de groei en wensen uitbreiding;
Kober kinderopvang geeft het volgende aan: De lange wachtlijsten bij zowel het kinderdagverblijf als de naschoolse opvang van Kober de Stee laten zien dat het momenteel niet mogelijk is om alle ouders in opvangbehoeften voor hun kind(eren) te voorzien. Uitbreiding behoort op dit moment niet tot de mogelijkheden vanwege een gebrek aan ruimte om extra groepsruimtes te creëren. Door de groei van nieuwbouwwoningen en de invoering van gratis kinderopvang in 2027, zal de vraag naar kinderopvang naar verwachting verder doen toenemen. Om aan deze toenemende vraag te kunnen voldoen is uitbreiding van geschikte groepsruimtes noodzakelijk.
Helder Camaraschool/INOS hebben nog geen schriftelijke reactie gegeven, eerdere uitspraken vanuit de school geven aan dat er een structureel tekort is.
- Het bestuur van de Augustinusparochie is voornemens binnen een aantal jaren de Willibrorduskerk af te stoten. Het heeft daartoe in juli 2024 besloten en het bisdom hiervan in kennis gesteld. Dit voornemen past in het gebouwenbeleid van het bisdom. In 2023 en 2024 zijn in een vijftal bijeenkomsten de parochianen in deze ontwikkeling meegenomen en zij hebben daar ook mee ingestemd. Wat te doen met zo'n prachtig Rijksmonument in het "Hart van Teteringen"? Slopen? Appartementen? Of voorzieningen voor de gemeenschap?

Geen geringe problematiek, maar door ze te combineren ontstaat er een nieuw plaatje voor de gemeenschapsvoorzieningen voor het dorp: waarom niet 't Web naar de Willibrorduskerk?

Het aantal m²'s voor 't Web kan dan groeien van de huidige 1576 m² naar de in het kerkgebouw beschikbare 2668 m².

Hierdoor komt een groot aantal m² vrij in MFA de Stee voor mogelijke groei van de school en/of de Kober kinderopvang.

In deze notitie worden eerst het perspectief van 't Web (A) en de Willibrorduskerk (B) afzonderlijk uitgewerkt. Vervolgens het perspectief van de gemeente (C) om tenslotte tot een gezamenlijke visie te komen op de gemeenschapsvoorzieningen in Teteringen.

A. 't Web

't Web is onderdeel van Multifunctionele accommodatie (MFA) de Stee. Naast 't Web zijn ook de school Helder Camara en kinderopvang Kober hierin gevestigd.

Voor veel Teteringse verenigingen biedt 't Web in Teteringen een perfect onderkomen voor sociaal-maatschappelijke en culturele activiteiten. 't Web is al ruim 50 jaar hét gemeenschapshuis van het dorp Teteringen. Het is tot stand gekomen mede op basis van financiële bijdragen van de inwoners van de toen nog zelfstandige gemeente Teteringen. In 't Web komen de inwoners samen voor o.m. muziek maken, muziekkuitvoeringen (muziekcafé), toneel, biljarten, carnaval, ondersteuning, wijkpunt, punt voor de wijkagent (?), etc.

In 2012 is MFA de Stee - met daarin het 't Web - gerealiseerd op de plaats waar het nu staat. Het was een van de antwoorden op de forse uitbreiding van het dorp na de annexatie door Breda in 1997. Al een groot aantal jaren moet helaas geconstateerd worden dat 't Web tegen de grenzen van de groei is aangelopen. Teteringen groeit al jaren en is nog niet uitgegroeid. De sociaal-maatschappelijke voorzieningen zijn onvoldoende meegegroeid met de groei van het aantal inwoners van Teteringen. Diverse aanvragen voor ruimte kunnen niet ingevuld worden door gebrek aan ruimte en de te hoge bezettingsgraad. Het dorp groeit de komende jaren door... de Woonakkers komen eraan en de Bouverijen zijn nog niet af.

Daarnaast schiet ook de kwaliteit van 't Web tekort. Eigenlijk al vanaf het begin wordt geconstateerd dat de grote zaal te klein en te laag is, te slechte klimaatbeheersing en slechte akoestiek heeft.

Hiermee ontbeert Teteringen in feite een goede zaal om muziekconcerten te houden en om grote feesten te houden. De klachten zijn steevast: akoestiek is erbarmelijk en het klimaat is in zo'n kleine ruimte met een te laag plafond niet uit te houden. Zeker in een dorp met een zeer rijke traditie aan muziekkorpsen en bands (met Harmonieorkest Euphonia als hofleverancier) en een rijke carnavalstraditie is een goede grote gemeenschapszaal onontbeerlijk. Maar ook voor de diverse grootschalige evenementen.

Nu zowel de kwaliteit als de kwantiteit tekortschieten is het noodzakelijk om te komen tot de ontwikkeling van meerdere scenario's:

1. Grootschalige aanpassing van de huidige locatie;
2. Verplaatsing naar de leegkomende Willibrorduskerk; of
3. Nieuwbouw van het Web op een alternatieve locatie?¹

In deze notitie gaat het m.n. over de eerste twee scenario's. Een scenario voor een derde alternatieve en centraal gelegen locatie wordt als niet realistisch beoordeeld (waar zou dat moeten plaatsvinden? En de kosten zullen hoogstwaarschijnlijk nog veel hoger uitvallen.). Verder geldt als uitgangspunt dat het zgn. haltermodel (voorzieningen op meerdere locaties in Teteringen) niet realistisch is gezien alle afstemmings-, personele- en bedrijfsvoering problemen.

Het bestuur van 't Web heeft zich voor wat betreft de scenario's uitgesproken dat overplaatsing naar de Willibrorduskerk op 1 staat en mocht dat onverhoopt niet lukken dan grootschalige verbouwing. Deze keuze is m.n. ingegeven door de volgende overwegingen:

- De gewenste m2 zijn ruimschoots aanwezig in de kerk en er is ruimte voor toekomstige uitbreiding

¹ Bovenstaande is exclusief de korte termijn problemen die al jaren worden ervaren.

- Tijdens de verbouwing van de kerk kunnen alle kwaliteitsaspecten – en dan m.n. van de akoestiek en klimaatbeheersing -- meegenomen worden. Maar ook alle ervaringen van de afgelopen periode m.b.t. de bedrijfsvoering (keuken, logistiek etc..).
- De Willibrorduskerk ligt mooi centraal in het dorp, aan een prachtig park en met goede parkeergelegenheid.
- Het is goed gelegen t.o.v. de aanstaande uitbreidingen van het dorp (m.n. de Woonakker en de Bouverijen).
- Het biedt oplossingen voor de Helder Camara en de Kober om uit te breiden in MFA de Stee (dorpsbelang).
- De Dorpsherberg – ook gelegen aan het park – staat positief tegenover deze ontwikkeling. Het zal leiden tot nog meer reuring in en aan het Park.

B. Willibrorduskerk

In 2027 bestaat de Willibrorduskerk in Teteringen 100 jaar. De kerk uit 1820 (op het huidige kerkhof) was te klein geworden om alle parochianen te kunnen ontvangen en er werd besloten tot het bouwen van een nieuwe kerk waar hij nu staat (gereed 1927). Nu, weer 100 jaar later, zijn de Rooms- Katholieke hoogtijdagen voorbij in Teteringen. Juli 2024 is het moment dat het parochiebestuur besloten heeft om de Willibrorduskerk op termijn definitief af te stoten en te volstaan met een kleinere, meer passende ruimte voor de erediensten.

Vraag is hoe nu verder met het “Hart van Teteringen”? Slopen? Appartementen? Gemeenschapsvoorzieningen in de Kerk? Mix van functies?

In 2023 is een werkgroep gestart bestaande uit leden van het parochiebestuur en diverse betrokken inwoners van Teteringen (Heemkundekring, Stichting WA-Park, betrokken bewoners etc..). De werkgroep heeft zich als eerste vraag gesteld: Wat willen we met de kerk? Welke missie hebben we?

Het antwoord liet niet lang op zich wachten. Geconstateerd werd:

- De Willibrorduskerk is letterlijk en figuurlijk het hart van Teteringen. Een kruispunt van oud en nieuw.
- Destijds opgebracht door schenkingen en bijdragen van de parochianen uit Teteringen en hiermee feitelijk bezit van de gemeenschap van Teteringen. Het gebouw moet vanuit dit gezichtspunt ook altijd open blijven voor de gemeenschap van Teteringen.
- Het ligt aan de oude centrale as van Teteringen: Moleneind – Hoolstraat – Hoeveneind.
- Baken van herkenning in het dorp en tot ver in de polder.
- Prachtig gebouw – niets voor niets een Rijksmonument.
- Altijd goed onderhouden – klaar voor een nieuwe functie. Kwaliteit is zeker niet op slopershoogte.

Op basis van bovenstaande constatering werd onderstaande missie geformuleerd.

Missie Willibrorduskerk:

Zo'n prachtig monument in het centrum van Teteringen aan het pas nieuw aangelegde Willem-Alexander Park (voorjaar 2022), gerealiseerd door bijdragen van de gehele Teteringse Gemeenschap moet een centrale plek blijven die publiekelijk toegankelijk is voor alle Teteringenaren en haar bezoekers. Waar functies in aanwezig zijn die zo breed mogelijk ingezet kunnen worden.

Mogelijke functies ter invulling van de missie zijn - niet uitputtend: gemeenschapsvoorziening ('t Web), cultuur/concerten/theater, kleine ruimte voor de wekelijkse kerkdienst, eet- en drinkgelegenheid (uitgebreide horeca), zorg/gezondheid/welzijn, uitvaart/afscheid/trouwen, kinderopvang, sport/recreatie etc. Slopen en/of Appartementen vormen geen optie omdat daarmee het Hart van Teteringen haar functie verliest.

Met het opstellen van deze missie heeft de werkgroep Willibrorduskerk zich geschaard achter het scenario van het overplaatsen van 't Web naar de kerk. Deze staat op 1.

C. Gemeentelijk Perspectief

- **Buurthuizen Beleid:**

Gemeente Breda streeft naar een vitaal en sociaal Breda, onder de visie "Dichtbij doen, samen sterk vooruit". Ontmoeten is een van de thema's die hierbij centraal staan. Ontmoeten helpt om eenzaamheid tegen te gaan, om zelfredzaamheid aan te moedigen, om inwoners in hun eigen kracht te zetten en een gevoel van 'thuis' te bieden. Om hieraan invulling te geven zijn ruimtes nodig waar bewoners activiteiten kunnen organiseren, elkaar tegen kunnen komen en waar voorzieningen zijn die aansluiten op hun behoeften. Buurthuizen zijn verbindende locaties in een dorp of in de wijk die onder andere bijdragen aan het behalen van verschillende beleidsdoelen. Denk hierbij aan het sociaal domein (van jong tot oud), maar ook aan veiligheid, leefbaarheid, wijkgericht werken en kansengelijkheid (het programma Verbeter Breda).

We zijn ons ervan bewust dat de maatschappij verandert. Inwoners uit de dorpen en wijken kunnen op dit moment andere wensen en verwachtingen hebben van een buurthuis dan een aantal jaar geleden. De invulling en rol van het buurthuis blijft daarom in beweging. Als gemeente vraagt dit van ons om continu (samen) met de buurthuis besturen in contact te blijven. Het is belangrijk om te bekijken welke wensen en behoeften er zijn vanuit de dorp -en wijkbewoners. Waar ligt de vraag? En welk aanbod is hierin passend? Dit kan ook per dorp/wijk en daarmee voor ieder buurthuis anders zijn.

In de gemeentelijke notitie buurthuizen beleid van 08/2023 is een enquête opgenomen over de bekendheid met de buurthuizen in de gemeente Breda. De resultaten van deze enquête laten zien dat dorpshuis 't Web veruit het best bekend is en bezocht wordt.

- Onderzoek referentienormen
Vraag ligt al geruime tijd (april '24) bij de gemeente of het mogelijk is om Teteringen in het gemeentelijke onderzoek naar referentienormen voor maatschappelijk vastgoed naar voren te halen. Tot nu toe hebben we hier nog geen antwoord op ontvangen.

D. Visie op de gemeenschapsvoorzieningen in Teteringen

Zoals in de inleiding van deze notitie is geconstateerd zijn er de afgelopen jaren de nodige huisvestingsproblemen ontstaan in het dorp Teteringen die gecombineerd een oplossing kunnen zijn. Dit is hier het geval!

We hebben daarom als werkgroep Willibrorduskerk (incl. parochiebestuur), het bestuur van 't Web en de Dorpsraad gezamenlijk de volgende visie:

- Het huidige Web komt m2 en kwaliteit (m.n. akoestiek en klimaatbeheersing) tekort en de Willibrorduskerk heeft voldoende m2 vrij en kan zodanig verbouwd worden dat aan de kwaliteitseisen van 't Web kan worden voldaan.
- Het nieuwe Web komt hiermee mooi centraal in het dorp gelegen aan een prachtig Park.
- Aansluitend bij de nieuwe uitbreidingen (Woonakker en Bouverijen) in het dorp.
- Dit scenario biedt ook ruimte voor de Helder Camara en de Kober om te groeien.
- Het initiatief komt uit het dorp zelf en zal ook verder opgepakt worden door het dorp. Van, voor en door Teteringenaren. Zonder medewerking en financiële ondersteuning van de gemeente zal het echter niet slagen.

Kortom zo'n kans als deze is uniek. Juist nu de Willibrorduskerk als gemeenschapsruimte beschikbaar komt, kunnen veel knelpunten worden opgelost. Wordt deze kans niet aangegrepen, dan wordt de Willibrorduskerk herbestemd met een andere invulling en worden de problemen van 't Web c.q. het dorp Teteringen alleen maar groter.

Veel inwoners weten al van deze visie en zijn hier unaniem enthousiast over. De parochianen van de Willibrorduskerk zijn in meerdere bijeenkomsten meegenomen in deze voornemens en stemmen daar ook volledig mee in. De komende periode gaan we bijeenkomsten organiseren om onze visie te presenteren en om te peilen hoe de inwoners in de volle breedte hiertegenover staan.

Bijlage A:

Aantal inwoners per jaar dorp Teteringen

De woonplaats Teteringen telt 9.140 inwoners in 2024.

Jaar	Inwoners
2013	7.315
2014	7.365
2015	7.470
2016	7.530
2017	7.670
2018	7.715
2019	8.070
2020	8.245
2021	8.385
2022	8.565
2023	8.850
2024	9.140

Bovenstaande tabel toont het aantal inwoners per jaar op basis van de data van het CBS voor de woonplaats Teteringen.

Het aantal inwoners in de woonplaats Teteringen is met 1.825 personen toegenomen van 7.315 personen in 2013 tot 9.140 personen in 2024 (dat is een grote toename van 25%). Het gemiddelde verschil per jaar over de hele periode van 2013 tot en met 2024 was 166 personen (2,05%). De ontwikkeling van de data in de tijd volgt een monotoon stijgende trend: De cijfers groeien ieder jaar.

Bijlage B:

Aan: Wethouder Bruijns

Onderwerp: Sociaal maatschappelijke voorzieningen Teteringen

Datum: 5 juli '24

Beste wethouder Bruijns, beste Jeroen,

Op 12 april jl. hebben we met elkaar een prettig en goed gesprek gehad over de sociaal maatschappelijke voorzieningen in het dorp Teteringen. We hebben het toen gehad over de korte en wat lange termijn problemen m.b.t. deze voorzieningen. De korte termijn problemen gingen m.n. over de diverse onderhoudsproblematieken bij MFA de Stee en de lange termijn problemen gingen m.n. over de kwantitatieve (aantal m2) en kwalitatieve beperkingen van het 't Web om de groei van het dorp op te vangen en hier voldoende kwalitatieve inhoud aan te geven (o.m. klimaat- en akoestiekproblematiek).

Afgesproken is toen om de korte termijn zoals het woord al zegt op korte termijn op te pakken en de langere termijn problematiek als Dorp op te pakken en met een breed gedragen voorstel richting de gemeente te komen. Ondersteuning in uren en financiën behoort de tot de mogelijkheden.

Verder werd toen ook de onderlinge afhankelijkheid van de korte en langere termijn zaken besproken. Het is immers niet logisch om op korte termijn dure ingrijpende maatregelen te treffen als een langere termijn oplossing een andere locatie oplevert.

Tot slot werd de Willibrorduskerk als serieuze optie besproken om de langere termijn problematiek aan te pakken. Met dit schrijven willen we onze zorgen kenbaar maken over de korte termijn aanpak en een vraag stellen m.b.t. de ondersteuning bij de lange termijn aanpak.

De korte termijn problemen zijn zoals aangegeven de onderhoudsproblemen die zich voordoen in de MFA de Stee. Al langere tijd hebben de huurders van MFA de Stee een aantal problemen open staan bij de gemeente Breda die niet of niet adequaat worden opgepakt en opgelost. Het gaat er nu niet om de individuele onderwerpen te benoemen maar wel willen wij onze zorgen uiten over de voortgang van de oplossing voor deze problemen.

Dit mede in relatie tot het volledige proces waarbij dan de zorgen meegenomen worden in het totale korte en lange termijn proces. Wij vragen in deze om duidelijkheid rond deze korte termijn problemen zodat daarmee onze zorgen over het totale proces (deels) kunnen worden weggenomen.

Voor wat betreft de lange termijn aanpak hebben we als werkgroep een opdracht geformuleerd (zie bijlage) die aansluit bij ons gesprek van 12 april jl.

Als werkgroep zijn we deze opdracht aan het uitwerken door de programmeringsproblematiek van 't Web te inventariseren en de prognosticeren naar de toekomst en alle wensen te inventariseren die passen bij een dergelijke prognose en toekomstig gebruik etc.

Tegelijkertijd worden de onderzoeken gebruikt die de werkgroep “Hart van Teteringen” (cq Willibrorduskerk) de komende maanden zal opleveren over de mogelijkheden om 't Web daar te laten landen.

Deze en enkele andere onderzoeken zullen door het dorp de komende periode opgepakt worden.

Wij hebben in dit licht een concrete vraag aan u of het mogelijk is ons onderzoek - dat vooral een zeer praktische insteek heeft en gevoed wordt door concrete kennis en ervaring “ter plaatse”- verrijkt kan worden met een extern onderzoek dat op basis van referentienormen en opbouw van de huidige en toekomstige Teteringse bevolking tot een meer objectieve benodigde kwantitatieve (benodigde m2) en zo nodig kwalitatieve invulling kan komen. Suggestie is om bijvoorbeeld het bureau Twijnstra & Gudde dat nu al een dergelijk onderzoek doet in Breda uit te breiden met een onderzoek hier in Teteringen voor de sociaal maatschappelijke voorzieningen. Maar het kan natuurlijk ook een op zich zelf staand onderzoek zijn met een ander extern bureau.

In afwachting van uw reactie,

Met vriendelijke groet,

Cornelis Berkhout, Voorzitter Dorpsraad Teteringen

Cc werkgroep leden: Willem Raaijmakers, Annemiek Heinen, Alsu van der Veer, Gert Sinnige, Cornelis Berkhout